

**ĐỀ CƯƠNG CHƯƠNG TRÌNH THI TUYỂN SAU ĐẠI HỌC
NĂM 2012**

MÔN THI CƠ SỞ: CÁC KHOA HỌC TRÁI ĐẤT

1. Trái Đất – cấu tạo và chuyển động

- Trái Đất trong không gian (*Vũ trụ, Thiên hà (Ngân Hà), hệ Mặt Trời, các vệ tinh*);
- Các giả thuyết về nguồn gốc Mặt Trời và các hành tinh;
- Hình dạng, kích thước của Trái Đất và ý nghĩa của chúng;
- Chuyển động tự quay của Trái Đất, chuyển động của Trái Đất xung quanh Mặt Trời và những hệ quả địa lý của chúng;
- Cấu trúc bên trong của Trái Đất (*cấu tạo phân đôi; vỏ Trái đất; thạch quyển và quyển mềm; Manti; nhân Trái Đất*);
- Tính chất vật lý, hóa học của Trái Đất;
- Đặc điểm chung về sự phân bố các lục địa và đại dương trên Trái Đất;
- Khái quát các quyển của Trái Đất.

2. Thạch quyển

- Tinh thể và khoáng vật
- Thành phần thạch học của thạch quyển (*các nhóm đá: magma, trầm tích và biến chất*);
- Hoạt động địa chất nội sinh (*thuyết kiến tạo mảng; hoạt động đứt gãy; động đất; núi lửa*);
- Quá trình phong hóa (*phong hóa vật lý; phong hóa hóa học; vỏ phong hóa*)
- Tài nguyên trong lòng đất.

3. Địa hình

- Hình thái chung của bề mặt Trái Đất (*địa hình lục địa, địa hình đáy biển và đại dương*);
- Các nhân tố thành tạo địa hình (*cấu trúc địa chất - kiến tạo, vai trò của khí hậu, quá trình bào mòn*)
- Hoạt động địa mạo của nước chảy trên mặt và địa hình do chúng tạo thành;
- Quá trình bóc mòn và địa hình do chúng tạo thành;

- Địa hình karst;
- Hoạt động địa mạo của biển và địa hình do chúng tạo thành;
- Hoạt động địa mạo của gió và địa hình liên quan.

4. Khí quyển

- Thành phần và cấu tạo của khí quyển;
- Bức xạ mặt trời và nhiệt độ;
- Khí áp, gió và tuần hoàn không khí;
- Nước trong khí quyển (*độ ẩm không khí, sương mù, mây, mưa*);
- Thời tiết và khí hậu (*các đới khí hậu trên trái đất*);
- Biến đổi khí hậu (*biến đổi khí hậu trong lịch sử; tác động của tự nhiên đối với biến đổi khí hậu; tác động của con người đối với biến đổi khí hậu; hậu quả của biến đổi khí hậu và khả năng ứng phó*).

5. Thủy quyển

- Tính thống nhất của thủy quyển;
- Nước trên lục địa (*Các loại nước trên lục địa, dòng chảy và cân bằng nước; Sông, hồ, đầm lầy; Nước dưới đất*);
- Biển và đại dương (*Tính chất lý – hóa của nước biển; Tương tác giữa khí quyển và đại dương; Cấu trúc đại dương thế giới; Hải lưu, sóng và thủy triều; Thành phần hóa học của nước đại dương; Khí hậu đại dương*);
- Tài nguyên sông ngòi và biển.

6. Thổ quyển (lớp vỏ thổ nhưỡng)

- Đất và các yếu tố, các quá trình hình thành đất;
- Thành phần vật lý, hóa học của đất;
- Các kiểu đất chính trên thế giới và Việt Nam.

7. Sinh quyển

- Thành phần, cấu trúc, vai trò và chức năng của sinh quyển;
- Các yếu tố ảnh hưởng đến sự phân bố sinh vật trên trái đất;
- Các đới sinh vật;
- Các miền thực vật và động vật trên lục địa;

8. Tai biến thiên nhiên

- Khái niệm chung, phân loại tai biến thiên nhiên;
- Các loại tai biến thiên nhiên chính (*động đất, núi lửa, nứt đất; xói mòn đất, trượt lở đất, lũ bùn đá; bão, lũ lụt; xói lở bờ sông, bờ biển, xâm nhập mặn và nước biển dâng*);

- Giải pháp ứng phó và giảm thiểu thiệt hại do tai biến thiên nhiên.
- Tai biến thiên nhiên ở Việt Nam.

9. Các quy luật địa lý chung của Trái đất; Các đối tượng tự nhiên trên trái đất

- Tính hoàn chỉnh và thống nhất của lớp vỏ địa lý;
- Tuần hoàn vật chất và năng lượng;
- Quy luật địa đới;
- Quy luật phi địa đới (*quy luật đai cao*);
- Tính nhịp điệu;
- Các đối tượng tự nhiên trên Trái đất;
- Con người và thiên nhiên (*lịch sử xuất hiện và phát triển của loài người; Vai trò của Trái Đất đối với cuộc sống con người; Các tác động của Con người tới Trái Đất; Bảo vệ thiên nhiên và Phát triển bền vững*) ./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO CHÍNH

1. Đào Đình Bắc, 2004. Địa mạo đại cương. NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
2. Nguyễn Vi Dân, Nguyễn Cao Huân, Trương Quang Hải, 2005. Cơ sở Địa lý tự nhiên, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
3. Kalexnic X.V., 1973. Những quy luật địa lý chung của Trái Đất. NXB Khoa học Kỹ thuật, Hà Nội.
4. Lưu Đức Hải, Trần Nghi, 2009. Giáo trình Khoa học Trái đất. NXB Giáo dục, Hà Nội.
5. Tống Duy Thanh và nnk, 2003. Giáo trình địa chất cơ sở. NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
6. Lê Bá Thảo (chủ biên) và nnk., 1987. Cơ sở địa lý tự nhiên, tập 1, 2, 3. NXB Giáo dục, Hà Nội.
7. Phạm Quang Tuấn, 2007. Cơ sở thổ nhưỡng và địa lý thổ nhưỡng. NXB ĐHQG Hà Nội.